

Granskning av inköpsprocessen

Granskningens inriktning

För stora upphandlande myndigheter, exempelvis en kommun, kan det vara svårt att hitta en effektiv metod för att identifiera och samordna återkommande inköp. Ett stöd för sådan samordning kan vara ett inköps- eller beställningssystem som också kan bidra till att köpen styrs mot befintligt ramavtal och avtalat produktsortiment.

Umeå kommun genomförde för en tid sedan ett förnyat arbetssätt vad gäller inköp, så kallade inköpsprocessen. Arbetet med att utveckla denna process har skett i projektform men övergick våren 2016 från projekt till att bli en del av den ordinarie verksamheten. I denna process används IT-stöden *Beställartorget*, *Visma Proceedo* samt *e-avrop*.

Resultat

Inköpsprocessen omfattar flera olika steg från att ett behov uppstår till att varan/tjänsten har levererats och att betalningsunderlag är skickat till ekonomisystemet. När ett behov av vara eller tjänst uppstår ska den som är i behov av dessa ange sitt behov i det så kallade *Beställartorget*. Behovet skickas sedan vidare till *behovsmottagaren* som bedömer om behovet är rimligt och i så fall tar fram förslag utifrån de ramavtal som finns. Om kommunen inte har avtal som motsvarar behovet ska *behovsmottagaren* göra ett e-inköp. När förslag på produkt/tjänst har tagits fram ska *behovsställaren* godkänna att varan/tjänsten motsvarar dennes behov. Beställningen kompletteras med ekonomiuppgifter och skickas för attest. Om beställningen godkänns meddelas behovsställaren detta och beställningen skickas elektroniskt. När varan/tjänsten har levererats ska detta bekräftas varpå fakturan godkänns automatiskt i systemet.

Medarbetarna har olika roller i inköpsprocessen men samtliga anställda är behovsställare och har enligt uppgift tillgång till *Beställartorget*.

Av granskningen framgår att alla steg i den ovan beskrivna processen inte följs fullt ut, exempelvis beskriver flera respondenter att *Beställartorget* inte används. Vanliga återkommande beställningar beskrivs i stort fungera bra medan svårigheter kan uppstå vid mer specifika beställningar. Det framgår också att det blivit enklare att se med vilka leverantörer avtal finns. Dock beskrivs att alla nödvändiga varor/och tjänster inte finns i systemet (avtal saknas). Sådana varor/tjänster ska beställas genom så

kallade e-inköp, något som ibland används även då avtal finns. Av granskningen framgår också att även om inköpsprocessen beskrivs som väl förankrad upplever respondenterna att utbildning inte har erbjudits i tillräckligt stor utsträckning och inte heller varit anpassad till de olika verksamheterna.

Den sammanfattande bedömningen är att det finns strukturer för hur inköpsprocessen ska fungera men att det till viss del har brustit i kommunikationen och implementeringen ända ut i verksamheterna. Hur verksamheterna följer inköpsprocessen varierar, likaså finns variationer i hur inköpsprocessen uppfattas i de olika verksamheterna. Den upplevda avsaknaden av utbildning och till viss del även support bedöms vara bidragande till att arbetet med inköpsprocessen inte uppnått sin fulla potential.

Rekommendationer

Utifrån rapporten rekommenderar vi att:

- ytterligare och mer målgruppsanpassad utbildning erbjuds dem som önskar
- information om support samt manualer/handböcker kommuniceras ytterligare
- roller tydliggörs och kommuniceras med berörda
- i kommande uppföljningar/utvärderingar vidare kartlägga om processen är användarvänlig, tidseffektiv, påverkar kärnverksamheten och leder till effektiva och korrekta köp, även utifrån ett verksamhetsperspektiv
- hänsyn tas till medarbetarnas erfarenheter och upplevelser av inköpsprocessen och att dessa används i kommande förbättringsarbeten
- vikten av att följa de upphandlingar som gjorts i kommunen tydliggörs och att utbudet av varor och tjänster i *Visma Proceedo* kompletteras för att i ännu större utsträckning motsvara verksamheternas behov

KPMGs rapport "Inköpsprocessen, 2017-09-27".

För ytterligare information, kontakta:
Revisionens ordförande Johnny Sandström, tel
070-677 34 89

eller KPMG, Per Skalk, tel 073-852 19 02